эт татар

зала 7 36
шкафъ
полка 8 № 406.

7913

Татар.
3-3660

ИПБ
1916 г.

Из фондов Российской национальной библиотеки

احمدهادی مقصودی.

جماعت

عبادات اسلامیه مجموعه‌سینك

﴿ دورتنچی جزئی ﴾

ابتدائی مکتبلرنك اوچنچی صنف شاگردلری اوچوندر.

٨ نچی طبعه

سنه ١٣٣٤ ــ ١٩١٦

Эта азбука допущена Его Превосходительствомъ Г. Попечителемъ Оренбургскаго Учебнаго Округа отъ 9 апрѣля 1913 г. за № 5073 къ классному употребленію въ татарскихъ и русско-татарскихъ школахъ.

ИЗДАНІЕ ВОСЬМОЕ

Первое изданіе дозволено цензурою въ Петроградѣ 28 января 1892 года.

КАЗАНЬ.
Лито-Типографія И. Н. Харитонова. Казань 1916.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

جَمَاعَتْ .

حَدِيث شَرِيف : صَلَاةُ الْجَمَاعَةِ اَفْضَلُ مِنْ صَلَاةِ الْفَذِ بِسَبْعٍ وَعِشْرِينَ دَرَجَةً ❋ معناسى : نمازنى امام وجماعت ايله اوقو يالغوز اوقودن يگرمى يدى درجه آرتق ثوابليراقدر.

١) فَرض نمازلرنى اِمام ومُقتدى بولوب جَماعت ايله اوقـو سُنّتدر .

٢) جَماعت ايله اوقولغان نمازده اِمام باش بولور. مُقتدى اِمامغه اويوب يعنى اييه‌روب اوقور ، نمازنك هرعَمَلينى امام آرتندن‌غنه قيلور، هيچ بر عَمَلنى امامدن الك قيلماس. ٣) قيامده مُقتَدى (ثَنا) غنه اوقور، اَعوذ بَسمَلَه وسوره‌لرنى اوقوماس. اِمام اوقوغانينى كوتوب وطـڭلاب تيك طورور. ركوعدن قَومَه‌گه طورغانده اِمام تَسميع ئه‌يتور، تَحميد ئه‌يتمس. اَمّا مُقتَدى تَحميد ئه‌يتور تسميع ئه‌يتمس. باشقه ذكرلرنك هر برسينى اِمام‌ده مُقتَدى‌ده اوقورلر.

٤) اِمام تـكبيرلرنى ، تَسميعنى هم‌سَلامنى قچقروب ئه‌يتور. مُقتَدى هر ذِكرنى ياشرن ئه‌يتور. سوره‌ٔ فاتِحه قچقروب اوقولغان نمازده سوره‌ٔ فاتحه‌دن صوڭ مُقتَدى‌ده ياشرن ايتوب آمين دييور.

٥) مُقتَدى برگنه كشى بولغانده اِمامنك اوڭ‌طَرَفندن برقارش قَدَرگنه آرتده‌راق طورور. ايكى يا اوچ كشى بولغانده ، امامنك آرتنده صف

Татар
В-3660

بولوُ تزلوُب طوُروُرلر. صفنی تیگز قیلو وآراده کشی صیبارلق بوش اورن قالدرمیچی جش تزلو سنتدر.

٦) الوغ ایر کشی صبی بالاغه وخاتوُن کشیگه اوُیوُب نماز اوقو درست توگلدر. صبیلرنڭ وخاتوُنلرنڭ ایر امامغه اوُیوُب اوقولری درستدر.

٧) بر امامغه ایرلر، صبیلر وخاتوُنلر برگه اوُیوُسه‌لر، اوّلگی صفده ایرلر، ایکنچی صفده صبیلر، اوُچنچی صفده خاتوُنلر تزلوُرلر. ٨) آرادن برسی امام بولوُب نمازلرینی جماعت ایله اوقو صبیلرغه درستدر، خاتوُنلرغه درست توگلدر. ٩) عذرسز کشی صاحب عذرگه اوُیوُب اوقو، ایکندی اوقوچیغه اوُیله‌نی قضا قیلوچی اوُیوُب اوقو نفل نمازی اوقوچیغه فرض نمازنی اوُیوُب اوقو، درست توگلدر. ١٠) نفل نمازینی اوُیله ویه‌ستو نمازلرینی اوقوچیغه اوُیوُب اوقو درستدر؛ ایرته، ایکندی وآخشام نمازلرینی اوقوچیغه اوُیوُب اوقو مکروهدر.

١١) بر نیچه کشی بر نمازنی جماعت ایله اوقوُمقچی بولسه‌لر، آراده عالمره‌گی امام بولوُر. علملری بر درجه‌ده بولسه. قرآئتی درستره‌گی امام بولوُر، قرآئتلری بر درجه‌ده بولسه، تقواراغی امام بولوُر. تقوالقلری‌ده، بر درجه‌ده بولسه، قارتراغی امام بولوُر. یاشلری‌ده تیگز بولسه، یاخشی خلقلیراغی امام بولوُر. خلقلریده بر درجه‌ده بولسه، کورکه‌مرەك قیافتلیسی امام بولوُر. ١٢) بیك نادان، فاسق، ایکی کوزی‌ده صوقر هم صاقاو کشینڭ امام بولووی مکروهدر.

١٣) امام ایرته نمازینڭ هر ایکی رکعتنده، آخشام ویه‌ستو نمازلرینڭ اوّلگی ایکی رکعتنده سوره‌لرنی قچقروُب اوقوُر، باشقه نمازلرده

Инв. № 11462.

Из фондов Российской национальной библиотеки

یاشرن اوقور. ۱۴) یالغوز اوقوچی هر رکعتده سوره‌لرنی یاشرن اوقور. امام قچقروب اوقی طورغان رکعتلرده قچقروب اوقوسه‌ده، درست بولور.

مُدْرِكْ ومَسْبُوقْ.

۱۵) امام نمازنی اوقی باشلاغاچ، صوگندن کیلوب ییتشکان کشیگه نمازنك قایو عملنده بولسه‌ده، امامغه تیز اویوب شول عملنی قیلا باشلاو واجبدر. حتی امام آخرغی قعده‌ده بولسه‌ده، اویوب قالمق ثوابلیدر. ۱۶) امام قیامده قچقروب سوره اوقوغان زمانده کیلوب اویوغان کشی (ثنا)نی اوقوماس، یاشرن اوقوغان زمانده کیلوب اویوغان کشی اوقور. قیامدن باشقه عملده وقتده اویوغان کشی‌ده (ثنا) اوقوماس.

۱۷) امام بر رکعتنك رکوعنده وقتده کیلوب اویوب، امام طورغانچی رکوعغه ایپلوب اولگرگان کشی، شول رکعتکه ییتشکانگه حساب قیلنور. امام رکوعدن طورغاچ قومه‌ده سجده‌ده یا قعده‌ده وقتده اویوغان کشی اول رکعتکه ییتشکانگه حساب قیلنماس.

۱۸) امامنك اولگی رکعتینه ییتشکان کشی (مُدْرِكْ) دیب آتالور. اولگی رکعتینه ییتشمه‌گان کشی (مسبوق) دیب آتالور. ۱۹) مسبوق آخرغی قعده‌ده (تشهد) اوقور، صلوات ودعا اوقوماس، امام ایکی طرفقه‌ده سلام بیرگانچی کوتوب تیك طورور، امام سلام بیروب بترگاچ قیامغه طوروب ثنا، تعوذ، بسمله وسوره‌لر اوقوب قالغان رکعتلرینی قضا قیلور. ۲۰) اولگی رکعتکه ییتشمه‌گان کشی امامدن صوك بر رکعت قضا

ایکی رکعتکه ییتشمه‌گان کشی امامدن صوڭ ایکی رکعت قضا
قیلور. اوّلگی رکعتنده قعده‌گه اوطورماس. هر ایکی رکعتنده سورهٔ
فاتحه‌دن صوڭ برر سوره اوقور. ۲۱) دورت رکعتلی نمازده اوچ رکعتکه
ییتشمه‌گان کشی امامدن صوڭ اوچ رکعت قضا قیلور، اوّلگی رکعتنده
قعده‌گه اوطورور، ایکنچی رکعتنده اوطورماس، اوّلگی ایکی رکعتنده
سورهٔ فاتحه‌دن صوڭ برر سوره اوقور. صوڭغی رکعتنده سورهٔ
فاتحه‌نی گنه اوقور.

۲۲) آخشام کبی اوچ رکعتلی نمازنڭ آخرغی رکعتینه گنه ییتشکان
کشی امامدن صوڭ قضا قیلغان ایکی رکعتنڭ هرایکیسنده‌ده قعده‌گه
اوطورور، هر ایکی رکعتنده‌ده سورهٔ فاتحه‌دن صوڭ برر سوره‌ده
اوقور. ۲۳) امامنڭ هیچ برر رکعتینه ییتشمیچی نمازنڭ آخرینه‌غنه اویوب
قالغان کشی، امامدن صوڭ نمازینی گویا یالغوز اوقوغان کشی کبی اوقور.

مَسْجِدْ وَجَامِعْ.

۲٤) فرض نمازلرنی مسجدکه باروب جماعت ایله اوقو سنتدر.
اویده جماعت بولوب اوقولغان نمازده، جماعت ثوابی طابلسه‌ده
مسجد ثوابی طابلماس. ۲۵) مسجدکه کرگانده اوّل اوڭ آیاقنی آتلاب
کرو واوشبو دعانی اوقو مستحبدر:

اَللّٰهُمَّ افْتَحْ لِي اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَانْشُرْ عَلَيَّ خَزَائِنَ رَحْمَتِكَ ❋

معناسی: یارب، میڭا رحمت ایشکلرڭنی آچقل و رحمت خزینه‌لرڭنی صاچقل.

۲٦) مسجددن چقغانده اوّل صول آیاقنی آتلاب چغو واوشبو دعانی
اوقو مستحبدر: اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ الْعَظِيمِ ❋

معناسی: یارب، تحقیق مین سیندن اولوغ فضل و رحمتڭنی صوریمن.

Из фондов Российской национальной библиотеки

٢٧) مَسْجِدکه کرگاچ‌ده بر سُنَّت نماز اوقولماسه، ایکی رَکْعَت (تحیَّةُ الْمَسْجِدْ) نمازی اوقو مستحبدر. ٢٨) مَسْجِد اچنده اَدَبْ وتواضعْ ایله اوطورو، ذِکْر وَتَسْبیح، توبه واِسْتِغفار، دُعا وتَضَرُّع ایله شُغلله‌نو، قرآن یا کِتاب اوقوب اوطورو یا که وعظ سویله‌ب یا طُلّاب طورو یا عِلْم اویره‌نوب یا اویره‌توب اوطورو مُسْتَحَبدر. ٢٩) صوغان، صارمساق وطرما آشاغان کوینچه مَسْجِدکه کرو ومَسْجِد اچنده دُنْیا اشلری قیلوب ودنیا سوزلری سویله‌ب کولشوب اوطورو مکروهدر.

٣٠) ایرته نَمازی اوچون مَسْجِدکه باروب کرگانده، اِمام فَرْضینی اوقورغه کرشکان بولسه، ایکی حُکْم بار: اگرده تیز گنه ایکی رَکْعَت سُنَّتینی اوقوغانده فَرْضنك آخِرغی رَکْعَتینه اِمامغه اویوب قالورلق بولسه، اوّلا مسجدنك ایگنچی بولمه‌سنده (یا که بر باغا آرتنده) ایکی رَکْعَت سُنَّتینی اوقور، صوکره اِمامغه مَسْبُوق بولوب اویور. اگرده سُنَّتینی اوقوب شُغلله‌نگانده فَرْضنك هیچ بر رَکْعَتینه اولگرمی قالورلق بولسه، سُنَّتینی اوقوماس، کرگاچ‌ده امامغه اویور. قالغان ایکی رَکْعَت سُنَّتینی فَرْضینی اوقوغاندن صوك قَضاقیلماس. ٣١) اگرده ایرته‌نمازینك سُنَّتینی اوقورغه کرشکاچ قامَتْ اوقولوب امام فَرْضغه کرشسه، اوّل تیز گنه سُنَّتینی تَمام قیلور، صوکره امامغه اویور.

٣٢) اویله نمازی اوچون مَسْجِدکه کرگانده اِمام اویله‌نك فَرْضینی اوقورغه کرشکان بولسه، تیز امامغه اویور. دورت رَکْعَت سُنَّتینی اوقوب شُغلله‌نمس. فَرْضینی تَمام قیلغاندن صوك اوّلا دورت رَکْعَت سُنَّتینی قضا قیلور، صوکره ایکی رَکْعَت سُنَّتینی اوقور. ٣٣) مَسْجِدکه کروب اویله‌نك

دورت رکعت سنّتینی اوقورغه کرشکاچ قامت توشرلوب امام فرضینی اوقورغه کرشسه، کرشلگان نمازینی ایکی رکعت نفل نمازی ایتوب تمام قیلوروه، تیز امامغه اویور. فرض تمام بولغاندن صوڭ اول دورت رکعت سنّتینی، صوڭره ایکی رکعت سنّتینی اوقور. ۳۴) اگرده دورت رکعت سنّتنڭ اوچنچی رکعتینی ده اوقی باشلاغان بولسه، آنی تمام قیلو تییشلی بولور. تمام قیلغاندن صوڭ امامغه اویور. ۳۵) خاتونلرغه نمازنی مسجدکه باروب اوقو مکروهدر، مگر قارچقلرنڭ ایرته، آخشام ویه‌ستو نمازلرینی مسجدده اوقولری مکروه توگلدر.

نمازنڭ قضاسی.

۳۶) بیش وقت نمازنڭ هر برسینی وقتلرنده (ادا) (*) قیلو فرضدر. عذرسز وقتنده اوقومی قالدرو هیچ درست توگلدر. ۳۷) اگرده بر نماز اوز وقتنده اوقولمی قالسه، آنی ایکنچی وقتده (قضا) (**) قیلو فرض بولور. ۳۸) ایرته نمازی قویاش چقغانچی اوقولمی قالوب اویله وقتی بیتکانچی قضا قیلنسه، سنّتی ده فرضی ده قضا قیلنور، اگرده اویله وقتی بیتکاچ قضا قیلنسه، فرضی غنه قضا قیلنور. ۳۹) باشقه نمازلرنڭ فرضلری غنه قضا قیلنورلر. سنّتلری هیچ قضا قیلنماسلر. ۴۰) وقتنده اوقولمی قالسه، یه‌ستو نمازی ایله برگه، وتر نمازی ده قضا قیلنور، ۴۱) جمعه نمازینی اوقی آلمی قالغان کشی، اول کوننده اویله اوقور، ۴۲) عید و تراویح نمازلری وقتلرنده اوقولمی قالسه‌لر، صوڭندن قضا قیلنماسلر. ۴۳) اگر نماز جماعت ایله قضا قیلنشه، قچقروب اوقولا طورغان رکعتلرده امامغه قرائتنی قچقروب

(*) ادا ــ علمنی وقتنده اوتەو دیمکدر. (**) قضا ــ علمنی وقتی چقغاندن صوڭ اوتەو دیمکدر.

Из фондов Российской национальной библиотеки

لوقو واجب بولور. اگرده یالغوز قضا قیلنسه، هر رکعتنده قرائتنی
یاشرن اوقو واجب بولور.

٤٤) قضاغه قالغان نمازلرنڭ ترتیبلری معلوم بولغانده ترتیبلری ایله قضا قیلو تییشلیدر. مثلا بر کوننڭ بش وقت نمازی‌ده قضاغه قالسه، ایرته نمازندن باشلاب یه‌ستو ووترگه قدر ترتیبلری بوینچه قضا قیلو تییشلی بولور. ٤٥) بر کشینڭ عمرنده دورت بیش کنه نمازی قضاغه قالغان بولسه، اول کشیگه وقتی کرگان نمازنی اوقومیچی ایلک اوّل قضاغه قالغان نمازینی اوقو، وقتی کرگان نمازنی قضادن صوڭ اوقو فرض بولور. مثلا اویله نمازی قضاغه قالغان کشیگه ایکندی وقتی کوگاچ ایلک اوّل اویله‌نی قضا قیلوب، ایکندینی آندن صوڭ اوقو فرضدر. ٤٦) اگرده عمرنده آلتی نمازی قضاغه قالغان کشی بولسه، اول کشی اختیارلیدر: تله‌سه، قضا نمازینی اوّل اوقور، تله‌سه، وقتی کرگان نمازنی اوّل اوقور.

٤٧) نمازنی قضا قیلور آلدندن اذان وقامت اوقو سنتدر. ایکی اوچ نمازنی بر وقتده قضا قیلاچق بولسه، بارینه بر اذان کافی بولور. امّا قامت برگنه کافی بولماس: هربرسی اوچون بره‌ر قامت کیره‌ك بولور.

٤٨) قضا قیلناچق نمازغه اوشبو ره‌وشچه نیت قیلنور: (نیت قیلدم فلان کونده وقتنده اوقولمی قالغان ایرته نمازمنڭ ایکی رکعت فرضینی اوته‌مکه خالصا لله تعالی الله اکبر.)

٤٩) عمری اچنده بیك کوب نمازلری قضاغه قالغان کشی قارتایغاچ شونلرنی قضا قیمقچی بولسه، ایرته نمازینه اوشبو ره‌وشچه نیت قیلور: (نیت قیلدم وقتنده اوقولمی قالغان ایرته نمازلرمنڭ ایلك صوڭغیسینی قضا قیلمقلقغه خالصا لله تعالی الله اکبر.) باشقه نمازلرغه‌ده شول روشچه . . .

Из фондов Российской национальной библиотеки

سَجْدهٔ سَهْو .

٥٠) بر کشی نَمازنِڭ بر فرضینی اِخْتیاری ایله بولسه‌ده، اوُنوتوُب بولسه‌ده، قیلمیچی قالدرسه، نمازی درست بولماس، اول کشیگه نمازینی یاڭغادن اوقو فرض بولوُر. ٥١) اگرده اِخْتیاری ایله نَمازنِڭ بر واجِبینی قالدرسه، نَمازی بوُزلماس، لٰکنْ اوزی گناهلی بولوُر. ٥٢) اگرده بر کشی نَمازنِڭ بر واجِبینی اوُنوتوُب ویا ڭلشوُب قالدرسه، اول کشیگه نمازینڭ آخِرنده (سَجْدهٔ سَهْو) قیلو واجِب بولوُر. شول رەوشچه‌که: اگرده اول کشی یالغوُز اوقوچی بولسه، آخِرغی قَعْدەسنده تَشَهُّدنی اوقوغاندن صوڭ، صَلَوات ودُعا اوقوُمیچی ایکی طَرَفقه‌ده سَلام بیروُرده، ایکی مرتبه سَجْده قیلوُر. هر سَجْده‌ده اوُچەر مَرْتَبه تَسْبیح ئەیتوُر. آندن صوڭ ینه قَعْده‌گه اوطوُروُب تَشَهُّد ودُعا اوقوُب هَمْ سَلام بیروُب نمازینی تَمام قیلوُر. ٥٣) اگرده اول کشی اِمام بولسه، آرتنده‌غی مُقْتَدیلر طوُروُب کیتمه‌سوُنلر اوُچوُن سَجْدهٔ سَهوگه قَدَر، اوڭ طَرفینه‌غنه سَلام بیروُب آندن صوڭ سَجْدهٔ سَهْو قیلوُر. ٥٤) امام یاڭلشقانلغی اوُچوُن سَجْدهٔ سَهْو قیلسه، آڭا ایه‌روُب مُقْتَدیلرگه‌ده، مَسْبوُقغه‌ده، سَجْدهٔ سَهْو قیلو واجِب بولوُر. اَمّا مُقْتَدی یاڭلشو سَبَبْلی هیچ کمگه یَعْنی اِمامغه‌ده مُقْتَدیگه‌ده سَجْدهٔ سَهْو قیلو واجب بولماس.

٥٥) اگرده بر کشی نَمازده یاڭلشوُب اوُشبو (١٧) توُرلی اشنی قیلسه، فرضًا: ١) نَمازنِڭ اَوَّلگی ایکی رکعتینڭ برنده سورهٔ فاتحه اورنینه باشقه بر آیَتْ اوقوُسه، ٢) یا کِه اَوَّلگی ایکی رکعتینڭ برنده

Из фондов Российской национальной библиотеки

سورهٔ فاتحه‌دن صوڭ سوره اوقومی قالسه، ٣) یا که اوچ ودورت
رکعتلی نمازده، اوّلگی قعده‌گه اوطورمی قالسه، ٤) یا که بر قعده‌ده
تشهّد اوقومی قالسه، ٥) یا که اوّلگی قعده‌ده تشهّددن صوڭ صلوات‌ده
اوقوسه، ٦) یا که اوّلگی قعده‌ده یاڭلشوب سلام بیرسه، ٧) یا که
قچقروب اوقولا طورغان رکعتده امام قرائتنی یاشرن اوقوسه، ٨)
یا که یاشرن اوقولا طورغان رکعتده امام قرائتنی قچقروب اوقوسه،
٩) یا که وتر نمازنده قنوت دعاسینی اوقومی قالسه، ١٠) یا که قرائت
اوقودن اوّل رکوع قیلسه، ١١) یا که تکبیر ئه‌یتوب نمازغه کرشکاندن
صوڭ ینه بر تکبیر ئه‌یتسه، ١٢) یا که سورهٔ فاتحه‌نی ایکی مرتبه
اوقوسه، ١٣) یا که رکوعنی ایکی مرتبه قیلسه، ١٤) یا که سجده‌نی
اوچ مرتبه قیلسه، ١٥) یا که آخرغی قعده‌ده تشهّددن صوڭ قیامغه طورسه،
١٦) یا که آخرغی قعده‌گه هیچ اوطورمیچی قیامغه طوروب کیتسه،
١٧) یا که نیچه‌نچی رکعتده ایکانینی اویلاب طوروب یا آیت وتشهد
کبی بر ذکرنی تیشسز اورنده اوقوب نمازنڭ بر عملینی کیچکترسه،
شول کشیگه سجدهٔ سهو قیلو واجب بولور.

٥٦) فرضنڭ سوره قوشلمی طورغان آخرغی رکعتلرنده سورهٔ فاتحه‌گه سورهٔ
قوشو سببلی نمازده سنّت یامستحب بولغان عمللرنڭ برسینی قیلمی
قالدرو سببلی، سجدهٔ سهو قیلو واجب بولماس. ٥٧) یاڭلشوب سجدهٔ
سهو واجب بولورلق ایکی اوچ تورلی اشنی قیلسه‌ده، سجدهٔ سهو

Из фондов Российской национальной библиотеки

برگنه مرتبه قیلنۇر.

۸۵) نمازنڭ، آخرنده سجدهٔ سهو قیلاچق کشی اۇنۇتوب قیلمی قالدرسه، نمازینه کیمچیلك کیلمس آنڭ اۇچۇن نمازدن صوڭ هیچ برعمل قیلولازم بولماس.

نمازده صاتاشو.

۵۹) بر کشی دورت رکعتلی بر نمازده یاڭلشوب اۇلگی قعدهگه اوطۇرمیچی قیامغه طۇرا باشلاسه، شول آراده یاڭلشقانی خاطرینه کیلسه، ایکی حکم باردر: ۱) اگرده تزلری طوغریلانوب بیتمهگان بولسه، قعدهگه قایتوب اوطۇروب ده تشهد اوقور، آخرده سجدهٔ سهو قیلماس. ۲) اگرده تزلری طوغریلانوب قیامغه یاقنلاشقان بولسه، قعدهگه قایتماس قیامغه طۇروده اۇچنچی رکعتنی اوقی باشلار. اۇلگی قعده، قالغان کۇینچه قالور. آخرده سجدهٔ سهو قیلور.

۶۰) بر کشی دورت رکعتلی نمازده (*) آخرغی قعدهگه اوطۇروب تشهدنی اوقوغاندن صوڭ اۇلگی قعده دیب بلوب بیشنچی رکعتنی اوقی باشلاسه، ینه ایکی حکم باردر: ۱) اگرده بیشنچی رکعتنڭ سجدهسینی قیلغانچی یاڭلشقانی خاطرینه کیلسه، تیز قعدهگه قایتوب سلام بیروده، سجدهٔ سهو قیلور. ۲) اگرده یاڭلشقانی بیشنچی رکعتنڭ سجدهسینی قیلغاچ خاطرینه کیلسه، ینه بر رکعت اوقوب نمازینی آلتی رکعت ایتهرده، آخرده سجده

(*) اۇچ رکعتلی نمازده یاڭلشونڭ حکملرینی دورت رکعتلی نمازده یاڭلشوغه اۇخشاتوب بلنۇر.

سهو قیلوٗب نمازینی تمام قیلوٗر. آرتق اوقوٗلغان ایکی رکعتی نفل نمازی بولوٗب قالوٗر.

٦١) اگرده برکشی آخرغی قعده‌گه هیچ اوطوٗرمیچی بیشنچی رکعتنکٔ قیامینه طوٗرسه، دخی ایکی حکم باردر: ١) اگرده بیشنچی رکعتنکٔ سجده‌سینی قیلغانچی یاکٔلشقانی خاطرینه کیلسه، تیز قعده‌گه قایتوٗب اوطوٗروٗرده، تشهد اوقوٗب سلام بیروٗب سجدهٔ سهو قیلوٗر. ٢) اگرده یاکٔلشقانی بیشنچی رکعتنکٔ سجده‌سینی قیلغاچ خاطرینه کیلشه، نمازی فرضلقدن چقوٗب نفلگه ئه‌یله‌نوٗر. بس ایمدی ینه بر رکعت اوقوٗب نمازینی آلتی رکعت نفل ایتوٗب تمام قیلورده، فرضینی یاکٔادن باشلاب اوقوٗر.

٦٢) برکشی نماز اچنده نیچه رکعت اوقوٗغانینی اوٗنوٗتوٗب اوزینکٔ نیچه‌نچی رکعتده ایکانینی بلمه‌سه، نمازینی بوٗزوٗب (*) یاکٔغادن اوقوٗر. اگرده ایکی اوٗچ مرتبه شول ره‌وشچه اوزینکٔ نیچه رکعت اوقوٗغانینی اوٗنوٗتا باشلاسه، نمازینی بوٗزماس، کوٗکٔلی نیچه رکعت اوقوٗغانینی قوٗتلیره‌ك گمان قیلسه، اوزینی شول قدر اوقوٗغانغه حساب قیلوٗب نمازینی تمام قیلوٗر. اگرده نیچه رکعت اوقوٗغانینی هیچ گمان قیلا آلماسه، اوزینی آز اوقوٗغانغه حساب قیلوٗر. مثلاً «بو اوقی طوٗرغان رکعتم برنچی رکعتم میکان، ایکنچی رکعتم میکان» دییوٗب شبهه‌له‌نسه، برنچی رکعتکه حساب قیلوٗر. . . «اوٗچنچی رکعتم میکان، دورتنچی رکعتم میکان» دییوٗب شبهه‌له‌نسه، اوٗچنچی رکعتکه حساب قیلوٗر.

(*) نمازینی بوٗزاچق کشی نمازنکٔ قایو عملنده بولسه‌ده، یعنی قیامده یا قومه‌ده یا جلسه‌ده یا قعده‌ده بولسه‌ده، ایکی طرفقه سلام بیروٗب بوٗزار.

۶۳) بویله رکعتلری شُبهه لی بولغان نمازلرده آخرغی رکعت بولووی احتمال بولغان رکعتده قعده گه اوطوروب طورو تییشلیدر. (چونکه آخرغی رکعتده قعده گه اوطورو فرضدر.)

۶۴) بر کشی دورت رکعتلی نمازغه کرشوب، ایکی رکعت اوقوغاچ اوّلگی قعده ده یا کُلشوب سلام بیرسه، ایکی حکم باردر: ۱) اگرده سلام بیرگاندن صونگ نمازنی بوزارلق براش قیلماسه، قیامغه طوروب قالغان رکعتلرینی اوقوب نمازنی تمام قیلورده، آخرده سجدهٔ سهو قیلور. ۲) اگرده نمازنی بوزارلق بر اش قیلسه، نمازینی یا گادن باشلاب اوقور.

سجدهٔ تلاوت.

۶۵) قرآن کریمده (۱٤) ییرده سجده آیتی باردرکه: اعراف، رعد، نحل، اسراء، مریم، حج، فرقان، نمل، سجده، ص، فصلت، نجم، انشقاق، علق سوره لرنده در. ۶۶) اوشبو سجده آیتلرینك قایشینی بولسه ده، برسینی اوقوغان کشیگه ده ایشتکان کشیگه ده سجدهٔ تلاوت قیلو واجب بولور. ۶۷) شول روشچه که طهارتلی حالنچه قبله غه قارشی طوروب (نیت قیلدم سجدهٔ تلاوت قیلمغه) دیب نیت قیلورده، تکبیر ئه یتوب سجده گه کیتر. آنده اوچ مرتبه سجده تسبیحی ئه یتورده تکبیر ئه یتوب طوروب قعده گه اوطورور. آندن صونگ اوشبو سوزلرنی اوقوب دعا قیلور:

سجدتُ لِلرحمنِ وَآمنتُ بالرحمنِ فاغفرلی، فنوبی یارحمن ❁ سمعنا وَاطعنا غفرانك، ربّنا والیك المصیر ❁

معناسی : سجده قیلدم الله تعالی اوچون، هم ایمان کیتردم اول الله تعالی گه. بس ایمدی مینم گناهلرمنی یارلقاغل. ای رحمت قیلغوچی الله. ای ربمز بز سینك عفوکنی ایشتدك، هم سیکا اطاعت قیلدق. بز آخرده سینك حکمکگه قایتاچقمز.)

٦٨) سجدۀ تلاوت اوچون ده، نمازدەغی کبی طهارتلی بولو، تەنی، کییمی ونمازلغی پاك بولو، عورت ییرلری اورتولی بولو، قبلەغه قارشی بولو شرطدر. سجدۀ تلاوتنك اوزینه مخصوص وقتی یوقدر. نماز اوقو مکروه بولغان وقتلردن باشقه، قای وقتده قیلنسەده درستدر. ٦٩) سجدۀ تلاوتده نمازغه کرشکاندەگی کبی تکبیر ایله قوللرنی قولاق طوغرسینه قدر کوتەرو، قیام ورکوع قیلو یوقدر. سجدەسی ده برگنه مرتبەدر. نماز اچنده سجده آیتلرندن برینی اوقوغان کشی آیت تمام بولغاچ ده، نمازینی بوزمیچی تکبیر ئەیتوب سجدەگه کیتەر. بر سجده قیلغاچ تکبیر ئەیتوب قیامغه طوروده، سجده آیتلرندن صوکغی آیتلرنی اوقوب آندن صوك رکوع قیلور. ٧٠) اگرده سجده آیتینی اوقوغاچ ده رکوع قیلسه، سجدۀ تلاوت قیلو واجب بولماس: رکوعسی سجدۀ تلاوت اورنینه طورور.

٧١) اگرده امام نماز اچنده سجدۀ تلاوت قیلسه، آکا ایيەروب مقتدیلرگەده سجده قیلو واجب بولور. ٧٢) بر کشی بر مجلسده ایکی سجده آیتینی اوقوسه یا که ایشتسه هر آیت اوچون برر سجدۀ تلاوت قیلور. اگرده بر مجلسده بر سجده آیتینی ایکی مرتبه اوقوسه،

ياكه‌ايشتسه، برگنه سَجْدَهٔ تِلاوت‌قيلوُر. ٧٣) اگرده‌برسَجْده آيتينى ايكى مجْلِسْده اوقوُسه ياكه ايشتسه، ايكى مَرْتَبَه سَجْدَهٔ تِلاوت قيلوُر. ٧٤) اوطوُرغان‌ييردن‌طوُروُب كيتو ايله، بر بولمه‌دن ايكنچى بولمه‌گه چقو ايله، بر سوز بتكاندن صوڭ ايكنچى سوزگه يا ايكنچى اشكه كرشو ايله مجْلِس‌اوزگه‌ره‌در. ٧٥) كشى‌ايشتوُرلك‌اورنده‌سَجْده آيَتينى قچقروُب اوقو، سجده آيَتينڭ اوزينى‌گنه آتاب اوقو هم قرآن اوقوُغانده سَجْده آيَتينى اوقوُمى قالدروُب كيتو مَكْروهدر. ٧٦) صبى بالا، ديوانه كشى، حَيضلى ونفاسلى خاتوُن سَجْده آيَتينى اوقوُسه‌لرده، ايشتسه‌لرده، آنلرغه سَجْدَهٔ تِلاوت قيلو واجِب بولماس. مگَرْ آنلرنڭ‌اوقوُغانينى‌ايشتكان كشيلرگه‌واجب‌بولوُر. ٧٧) بركشى‌جُنُبْ وَقْتنده ياكِه ايسرك وقتنده سَجْده آيَتينى اوقوُسه ياكِه ايشتسه، آڭا صوڭندن سَجْدَه قيلو واجب بولوُر.

مُقيمْ و مُسافِرْ.

٧٨) اوُيده طوُروچى كشيگه (مُقيمْ) دييلوُر. يوُز چاقرم چاماسى بر ييرگه بارو نِيَّتى ايله، يولغه چقغان كشيگه، (مُسافِرْ) دييلوُر. ٧٩) سَفَرْگه‌چقغان‌كشى شَهْرينڭ يوُرطلرى طوغريسندن اوزغاندن باشلاب، تا شَهْرينه قايتوُب كرگانچى، ياكه بر شهرده (١٥) كوُن طوُرونى نيَّتْ قيلغانچى، مُسافِرْ اِسمنه‌بولوُر. ٨٠)اگرده‌مُسافِرْ بر شَهرده (١٥) كوُن طوُرونى نِيَّت قيلسه، شول ساعَتْ مُقيم حكمنده

بولۇر، اگرده (١۵) كۈن طولغانچى طاغى يولغه چقسه، ينه مسافر بولۇر.

٨١) بر مسافرنڭ بر شهرده (١۵) كۈن طورو نيتى بولميچى، شغللر چغو سببلى ياكه بر خبر كۈتو سببلى (١۵) كۈن قدر شول شهرده طورسهده، همان مسافر حكمندهبولۇر. ٨٢) ايكى شهرده يۇرطى بولغان كشى شول شهرلرنڭ قايوسينهغنه باروب كرسهده، مسافرلكدن چغار. اگرده اول شهرلرنڭ آراسى يۇز چاقرم قدر بولسه، بر يۇرطندن ايكنچى يۇرطينه بارغاندهده، مسافر بولۇر،

٨٣) مسافرنڭ (٣) حكمى باردر: ١) مسافر كشيگه اۇيله، ايكندى ويهستو نمازلرينڭ فرضلرينى ايكيشهرگنه ركعت ايتوب قسقارتوب اوقو واجب بولۇر. ٢) چيتكلرينه اۇچ تهولك طولغانچى مسح قيلو درست بولۇر. ٣) سفرده وقتنده رمضان آيى طوغرى كيلسه، روزهسينى طوتميچى قضاغه قالدرو درست بولۇر.

٨۴) مسافر دورت ركعتلى سنتلرنى واۇچ ركعتلى آخشام هم وتر نمازلرينى هيچقسقارتماس. ٨۵) دورت ركعتلى نمازدهمسافر مقيمگه امام بولسه، ايكى ركعت اوقوغاچ، سلام بيروب نمازينى تمام قيلۇرده، اۇيوغان مقيمگه اوزينڭ مسافر ايكانينى آڭلاتۇر. اول مقيم، قالغان ايكى ركعتينى قياملرنده هيچ قرائت اوقوميچى يالغوزى تمام قيلۇر. ٨٦) اگردهدورتركعتلىنمازده مسافر مقيمگه اۇيوسه، امامينه ايهروب،اولدهدورتركعت ايتوب اوقور.

٨٧) مُسافِرْ مُقِیمْ وَقْتنده، قَضاغه قالغان دورت رکعتلی نَمازینی سَفَرْده قَضا قیلسه، قسقارتمیچی دورت رکعت ایتوب قَضا قیلور، مُسافِرْ وَقْتنده قَضاغه قالغان نَمازینی مُقِیمْ بولغاچ قَضا قیلسه، ایکی رکعت ایتوب قَضا قیلور.

جُمْعَه نمازی.

٨٨) بالغ وعاقل بولغان ایر کشیگه جمعه کون اویله نمازی اورنینه جمعه نمازی اوقو فرضدر.

٨٩) جمعه‌نڭ فرض بولووینڭ (٨) شرط باردر:

١) (ذُکُورَتْ) یعنی ایر کشی بولو،

٢) (بُلُوغْ) بالغ کشی بولو،

٣) (عَقْل) عقللی بولو،

٤) (حُرِّیَّتْ) آزاد کشی بولو،

٥) (اِقامَتْ) مقیم کشی بولو،

٦) (صِحَّتْ) سلامت کشی بولو،

٧) (سَلامَتِ عَیْن) کوزی سلامت بولو،

٨ (سَلامَتِ رِجْل) آیاقلری سلامت بولو،

٩٠) خاتونلرغه، صبیلرغه، دیوانه‌لرغه، زندانده بولغان ایرکسز کشیلرگه، مسافرلرگه، آورولرغه، ایکی کوزی‌ده صوقر کشیلرگه، آقساق کشیلرگه جمعه نمازی فرض توگلدر. چونکه آنلر معذوردرلر. آنلر جمعه کون جمعه نمازی اورنینه اویله نمازی اوقورلر. اویله اوقومیچی مسجدگه باروب جمعه اوقوسه‌لرده، درست بولور.

٩١) جمعه نمازینی اوقو اوچون (٦) نه‌رسه شرطدر:

١) (مِصْر) اسلام شهری دیورلک بر زور قلعه یا آول‌ده بولو،

٢) (اِمامْ) پادشاه یا مُفْتی طَرَفندن رُخصتلی کشی اِمام بولو،

Российской национальной библиотеки

٣) (جَماعَتْ) اِمامدن باشقه اَقَلُّ اُوچ کشی اوقویاچق بولو،

٤) (اِذْنِ عامْ) هر کم کرورگه رخصت بولغان مسجد جامِعدْه اوقولو،

٥) (وَقْتِ ظُهْرْ) اویله وقتنده اوقولو،

٦) (خُطْبَه) جمعه‌نك فرضندن اوّل امام خطبه اوقو.

٩٢) اوشبو آلتی شرطنك هر برسی‌ده طابلمق لازمدر. برسی گنه طابلماسه‌ده، جمعه نمازی اوقولماس؛ بلکه اویله نمازی اوقولور.

٩٣) اوشبو شرطلرنك تمام طابلووی شبهه‌لی بولغان ییرده جمعه اوقولسه، جمعه‌دن صونك صاقلق اوچون دورت رکعت اویله نمازی‌ده اوقو، تییشلیدر. بزنك یورط شهرلرنده خصوصا آوللرمزده اوشبو شرطلرنك تمام طابلووی شبهه‌لیدر. چونکه شهرلرمزنی‌ده، آوللرمزنی‌ده کامِل اسْلامْ شهری دیب بولمیدر. شول سببدن بزنك دیلرده جمعه نمازندن صونك آخرغی اویله نمازی دیب نیتله‌ب دورت رکعت اویله نمازی اوقو عادت بولوب قالمشدر.

٩٤) جمعه نمازی لوزی (١٠) رکعتدرکه اوّل ٤ رکعت سنت، آندن صونك ٢ رکعت فرض، آندن صونك ینه ٤ رکعت سنتدر.

٩٥) جمعه مسجدینه باروب کرگاچده ایکی رکعت (تحیة المسجد) نمازی اوقولور. صونگغی دورت رکعت سنتندن صونك ٤ رکعت آخرغی اویله نمازی اوقولور، آندن صونك جمعه وقتینی حرمتله‌ب ایکی رکعت وقت سنتی اوقولور.

٩٦) جمعه وقتنده اوقولا طورغان نمازلرنك نیتلری اوشبو رهوشچه‌در: ١) نیت قیلدم ایکی رکعت تَحِیَّةُ الْمَسْجِدْ نمازینی اوته‌مککه خالصا لله تعالی الله اکبر. ٢) نیت قیلدم جمعه نمازینك دورت رکعت

سنتینی اوتەمککە خالصا لله الخ ٣) نیت قیلدم جمعە نمازینڭ ایکی رکعت فرضینی اوتەمککە اوُیوُدم اوُشبو الخ. ٤) نیت قیلدم جمعە نمازینڭ دروت رکعت سنتینی اوتەمککە خالصا الخ. ٥) نیت قیلدم اوُستیمە فرض بولغان اوُیلە نمازلرینڭ آخرغیسینی اوتەمککە خالصا الخ. ٦) نیت قیلدم اوُشبو وقتنڭ ایکی رکعت سنتینی اوتەمککە خالصا الخ.

٩٧) جمعەنڭ ایکی رکعت فرضینی اوقوُغانچی امام خطبە اوقوُر. آرالرندە آزغنە اوطوُروُب طوُروُر. اول خطبەلردە الله تعالیٰگە حمد ئەیتوُر، کلمۀ شهادت ئەیتوُر، محمد عمگە وصحابەلرینە صلوات ومدح ئەیتوُر، بر آز وعظ آیتلری اوقوُر. مسجدەگی کشیلرگە عِبرَتلی وَعظلر سوُیلەر. اَهْلِ اِسْلامغە وپادشاهغە خیر دعا قیلوُر. امام خطبە اوقوُر آلدندن موُذّن (اُسْکتوا رحمکمُ الله) دییوُر. معناسی: (ای جماعت طڭلاب طوُرڭز؛ الله تعالی سزگە رحمت قیلغای ایدی) دیمکدر. آندن صوڭ امامنڭ قارشندە اذان اوقوُر.

---

٩٨) امام خطبە اوقوُغان زماندە مسجدە بولغان کشیلرگە هیچ بر سوز سوُیلەشمیچی وهیچ بر اش قیلمیچی اخلاص ایلە خطبەنی طڭلاب طوُرو واجبدر. شول وقتدە سنت ونفل نمازلر اوقو، ذکر وتسبیح ئەیتو درست توگلدر.

٩٩) امام خطبە اوقوُغان زماندە مسجدکە کیلوُب کرگان کشی تحیة المسجدنمازینیدە جمعەنڭ دورت رکعت سنتینیدە اوقوُملس، کرگاچدە، خطبەنی طڭلاب اوطوُروُر. جمعەنڭ فرضی اوقوُلغاندن صوڭ دورتەر رکعت ایکی سنت نماز اوقوُب، فرضدن اوُلگی

سنتینی‌ده قضا قیلور، تحیة المسجد نمازی اوقولماغان کوینچه قالور.

١٠٠) بر کشی مسجدکه کروب تحیة المسجد نمازینی یا دورت رکعت سنتنی اوقورغه کوشکاچ، امام خطبه اوقی باشلاسه، کوشکان نمازینی بوزمیچی تمام قیلور.

١٠١) جمعه‌نك فرضینه امام سلام بیرگانچی‌اویوب قالغان کشی مسبوق بولوب، قالغان رکعتلرینی امامدن صوك قضا قیلور. امام سلام بیرگانچی اویوب قالا آلماغان کشی اویله نمازی اوقور.

---

١٠٢) جمعه کون اهل اسلام قارشنده دعالر وایزگی عمللر مقبول بولا طورغان مبارك هم‌بایرام کونلر. هربر مسلمان‌غه جمعه کونینی الوغ کوروب گناه اشلردن طیبلو، ایزگی عمللر قیلورغه طرشو، فقراغه صدقه‌لر بیرو، آتا، آنا، وقرداش اروغ ایله کورشوب حاللرینی بلشو، قبرستانغه باروب یا که اویده قرآن اوقوب ثوابینی میتلرنك روحلرینه باغشلاو، بوش وقتلرده قرآن اوقو، ذکر ئه‌یتو هم دعالر قیلو ایله شغلله‌نو تییشلیدر.

بیك فقیر بولماغان کشی جمعه کون دنیا اشلرینی کوب اشله‌میچی علم، عبرت ووعظ مجلسلرنده بولو، دوست ایش وقرداش اروغ ایله کورشوب بایرام ایتوب شادلق ایله اوتکرو تییشلیدر.

عید نمازلری.

١٠٣) جمعه نمازی فرض بولغان کشیلرگه عید نمازلرینی‌ده‌اوقو واجب‌بولور. خاتونلر وصبیلر کبی، جمعه فرض بولماغان کشیلرگه عید نمازلری‌ده واجب توگلدر.

١٠٤) عید نمازلرینی اوقو اوچون (٥) نه‌رسه شرطدر:

مِصْرْ، اِذْنِ عامْ، اِمامْ، جَماعَتْ، وَقْتْ، (١)

١٠٥) عيد نمازلرينكْ وقتلری قوياش چغوب اوچ ارشين قَدَرْ كوتەرلگاندن باشلاب اويله وقتی كرگانچيدر.

١٠٦) برعذر سببلی عيد فطر نمازی برنچی شوّالده اوقولمی قالسه، ايكنچی شوّالده اوقو درست بولور. اوچنچی شوّالده اوقو درست بولماس.

١٠٧) عيد نمازی قربان اوننچی ذوالحجه‌ده اوقولمی قالسه، اون ايكنچی ذوالحجه‌گه قدر كيچكتروب اوقو درست بولور.

١٠٨) عيد نمازلری هر ايكيسی ايكيشەر ركعتدرلر. اذان وقامتدن باشقه هر زمان جماعت ايله اوقولورلر. محلّه خلقينه نماز وقتی ييتكانينی مؤذن مناره‌غه منوب بر نيچه مرتبه (الصّلاة) ديب قچقروب بلگوتور.

١٠٩) عيد فطر نمازينه اوشبو رەوشچه نيت قيلنور:

(نيت قيلدم ايكی ركعت عيد فطر نمازينی اوتەمككه اويودم اوشبو امامغه خالصا لله تعالی الله اكبر)

١١٠) عيد قربان نمازينه اوشبو رەوشچه نيت قيلنور:

(نيت قيلدم ايكی ركعت عيد قربان نمازينی اوتەمككه اويودم اوشبو امامغه خالصا لله تعالی الله اكبر)

١١١) عيد نمازلرينكْ هر ايكيسی اوشبو رەوشچه اوقولورلر: نيت قيلوب تكبير ئەيتوب كرشكاندن صوڭ امام ده مقتديلرده (ثنا) اوقورلر، (ثنا) اوقولغاندن صوڭ هر برسی نمازغه كرشكانده‌گی كبی اوچ مرتبه قوللرينی قولاق يومشاقلرينه قدر كوتەروب اوچ مرتبه تكبير

---

(١) جمعەدە خطبه شرطابدی، عيد نمازلرنده شرط توگل، سنتدر. جمعه خطبەسی فرضدن اوّل اوقولور. عيد خطبەلری نمازلردن صوڭ اوقولور.

Из фондов Российской национальной библиотеки

ئەيتۇرلر، تكبيرلرنڭ آراسنده قوللرى باغلانميچى صالنۇب طورورلر. آندن صوڭ امام باشقه نمازلردەغى كبى قچقروب سورەلر اوقور. ركوع وسجده قيلنوب ايكنچى ركعتنڭ قيامينه طورغاندن صوڭ امام قچقروب ينه سورەلر اوقور. امام سورەلرنى اوقوب بترگاچ ،ركوع قيلور آلدندن اوّلگى ركعتدەگى كبى ينه اوچ مرتبه تكبير ئەيتلوردە دورتنچى تكبير ايله ركوعگه كيتلور. ركوع وسجده قيلغاندن صوڭ قعده وسلام ايله باشقه نمازلر كبى تمام قيلنور.

١١٢) عيد نمازينه صوڭغه قالوب كيلگان كشى امام سلام بيرگانچى اويوب قالسه، مسبوق بولوب قالغان ركعتلرينى امامدن صوڭ قضا قيلور اگرده امام سلام بيرگانچى اويوغه يتشه آلماسه، شول كوينچه قالور: عيد نمازلرى قضا قيلنماسلر.

١١٣) عيد نمازلرى اوقولغاندن صوڭ امام ايكى مرتبه خطبه اوقوب خلقنى وعظ قيلمق، فطره وقربان حكملرينى اويرەتمك، وعيد كونلرنده سنت بولغان اشلرنى سويلەمك سنتدر.

تَراويحْ نمازلرى

١١٤) رمضان آينده هر كون يەستونمازندن صوڭ، وترنمازندن اوّل (تراويح) نمازى اوقو ايرلرگەدە خاتونلرغەدە سنتدر.

١١٥) تراويح نمازى بارى (٢٠) ركعتدر. ايكيشەر ركعت اون نماز ايتوب يا كه دورتەر ركعت بيش نماز ايتوب اوقولورلر. بو نماز يالغوزده اوقولور، اما جماعت ايله مسجدده اوقو سنتدر.

١١٦) تراويح نمازى جماعت ايله اوقولغاندن صوڭره وتر نمازىده جماعت ايله اوقولور. امام تراويح نمازلرينڭ قرائتلرينىده وترنكينىده قچقروب اوقور.

١١٧) تراويح نمازينه اوشبو رەوشچه نيت قيلنور: (نيت قيلدم ايكى ركعت تراويح نمازينى اوتەمككه اويودم اوشبو امامغه خالصا لله تعالى الله اكبر)

١١٨) تراویح نمازلری آراسنده دورت رکعت اوقوغان صاین ، دورت رکعت نماز اوقور قدر وقت طوقتاب (ترویحه) قیلو ، یعنی یال ایتوب طورو سنتدر.

١١٩) ترویحه وقتنده تسبیح یا تهلیل ئەیتوب یا که ئەیتلگانینی طڭلاب اولطورو مستحبدر.

١٢٠) بزنڭ بو شهرلرده ترویحه وقتنده اوشبو تسبیحنی ئەیتو معروف بولمشدر:

سُبْحَانَ ذِى الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ * سُبْحَانَ ذِى
الْعِزَّةِ وَالْعَظَمَةِ وَالْقُدْرَةِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْجَبَرُوتِ *
سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْحَيِّ الَّذِى لَا يَمُوتُ * سُبُّوحٌ
قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ * لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ
نَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ * نَسْئَلُكَ الْجَنَّةَ وَنَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ *

معناسی :

یبرده‌گی وکوکده‌گی مخلوقاتده خوجه بولغوچی الله تعالی‌نی تنزیه قیلامن. عزت، قدرت وبیك الوغلق ایەسی بولغوچی الله تعالی‌نی تنزیه قیلامن. بوتون عالمنڭ پادشاهی وهیچ اولمه‌یه‌چك ترك بولغوچی الله تعالی‌نی تنزیه قیلامن. اول الله تعالی کیمچیلکلردن بیك پاك ومقدس بولغوچی هم بارچه فرشته‌لرنڭ وجبرائیل فرشته‌نڭ ربّی بولغوچیدر. بر الله تعالی‌دن باشقه هیچ تنکری یوقدر. بز اول الله تعالی‌دن گناهلرمزنڭ یارلقانووینی استیمز. ای الله بز سیندن جنتنی صورایمز. تموغدن سیگا صغنامز.

---

٢٢١) تراویح نمازلری تمام بولوب بیشنچی تسبیح ئەیتلگاندن صوڭ اوشبو دعا اوقولور:

Из фондов Российской национальной библиотеки

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ وَسَلِّمْ ❁ اَللّٰهُمَّ زَيِّنّا بِزِينَةِ الْاِيمانِ ❁ وَشَرِّفْنا بِشَرافَةِ الْهِدايَةِ وَالْعِرْفانِ ❁ وَاَكْرِمْنا بِصِيامِ شَهْرِ رَمَضانَ وَارْزُقْنا الْجَنَّةَ وَالْغُفْرانَ ❁ وَتَقَبَّلْ مِنّا تَراوِيحَنا يا سُبْحانُ ❁ وَاسْتَجِبْ دُعائَنا يا حَنّانُ ❁ بِفَضْلِكَ وَجُودِكَ يا مَنّانُ ❁ بِرَحْمَتِكَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمِينَ ❁

معناسی :

بلرب ، محمد علیه‌السلام‌گه هم آنك اؤی جماعتلرینه رحمت وسلام قیلغل ، ای الله ، بزلرنی ایمان زینتی‌ایله زینتله‌گل ، ودخی علم وتوفیق ایله شرافتلی قیلغل . ورمضان آیینک روزه‌سی ایله حرمتلی قیلغل ، بزگه جنتنی ویارلقانونی نصیب قیلغل ، ای پاك ومنزه بولغوچی الله ، بزلرنك تراویحلرمزنی قبول قیلغل ، ای رحمت قیلغوچی وصورامیچی بیرگوچی الله ، فضلك وکرمك ایله بزنك دعالرمزنی قبول‌قیلغل . ای کامل‌رحمت‌قیلغوچی الله‌تعالی ، هرنرسه‌سینك رحمتك‌ایله گنه‌بولغوچیدر .

١٢٢) تراویح نمازینك هرركعتنده سورهٔ فاتحه‌دن صوك برقسقا سوره اوقولور . کلام شریفنك باشندن باشلاب ، هرركعتنده قوشا قوشا ، بر نیچه تراویحده آخرینه قدر اوقوب چقوب قرآننی ختم قیلو الوغ سنتلردندر .

١٢٣) تراویح نمازینی یه‌ستو نمازینی اوقوغاندن صوك اوقو سنتدر . شول سببدن مسجدکه تراویح نمازی‌اوقولا باشلاغاچ کیلگان کشیگه ، ایك اوّل یالغوزی یه‌ستونك دورت رکعت فرضینی اوقو وآندن صوك تراویح‌نمازی نیتله‌ب امامغه اؤیو تییشلیدر .

١٢٤) بویله صوڭغه قالغان کشی تراویحنك قالغان رکعتلرینی امامدن صوك یالغوزی اوقوب تمام قیلور . ایمدی اگرده امام وترنی اوقوب بترگانچی تراویحنی تمام قیلسه ، امامغه مسبوق بولوب اؤیور . اگرده تراویحنی تمام قیلغانچی امام وترنی اوقوب بترسه ، وترنی‌ده یالغوزی اوقور .

Из фондов Российской национальной библиотеки

جَنَازَه نمازی.

۱۲۵) مَیتکه دعا قیلو مَقْصودی ایله جَنَازَه نمازی اوقو فرض کفایه‌در؛ شویله که میتنک اولگانینی بلگان کشیلرنک آرادن برنیچه‌سی اوقوسه، باشقه‌لرینک اوستندن توشه‌در. اگرده هر برسی اوقوسه، هرقایوسی ثوابلی بولادر. اگرده هیچ برسی اوقومی قالسه، هرقایوسی گناهلی بولادر.

۱۲۶) جنازه نمازینک سیگز شرطی باردر:

۱) (وُضُوْ) طهارتلی بولو، ۵) (سَترِعَوْرَتْ) عورت یرلر اورنولی بولو،

۲) (طَهَارَتِ‌بَدَنْ) تَه‌ن پاك بولو، ۶) (اِسْتقبالِ‌قِبْلَه) قبله‌غه قارشی بولو،

۳) (طَهَارَتِ ثَوْب) کیمیم پاك بولو، ۷) نِیَّتْ) نیت قیلو،

۴) (طَهَارَتِ‌مَکَانْ) آیاق‌باسقان اورن ۸) (مَغْسُولیَّةِمَیّتْ)میت‌یو ولغان‌بولو. پاك بولو.

۱۲۷) اگرده میت (شهید) بولسه، یعنی ظلمق ایله اوتورلگان کشی بولسه، یوولماس. یوولماغان بولسه‌ده، آنك اوچون‌ده جنازه نمازی اوقولور.

۱۲۸) جنازه نمازنده قرائت، رکوع، سجده وقعده‌یوقدر، قیام حالنده دورت تکبیر وایکی سلام ایله تمام قیلنور.

۱۲۹) جنازه نمازینی اوقویاچق کشی اوّلا (نیت قیلدم اوشبو میت اوچون جنازه نمازی اوقومقغه، اویودم اوشبو امامغه خالصًا لله تعالی) دیب نیت قیلور، آندن صوك نمازغه کرشکانده‌گی کبی قوللرینی کوته‌روب تکبیر ئه‌یتورده، قوللرینی باغلاب (ثنا) اوقور، آندن صوك قوللرینی کوته‌رمیچی ایکنچی تکبیرنی ئه‌یتور. آندن صوگره‌تشهددن صوك اوقولاطورغان صلواتنی اوقور، آندن صوك اوچنچی تکبیرنی ئه‌یتور.

Из фондов Российской национальной библиотеки

١٣٠) آندن صوڭ اوُشبو دعانی اوقور:

اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا

وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا وَذَكَرِنَا وَاُنْثَانَا ٭

اَللّٰهُمَّ مَنْ اَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَاَحْيِهِ عَلَى الْاِسْلَامِ

وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الْاِيمَانِ ٭

اَللّٰهُمَّ اِنْ كَانَ هٰذَا الْمَيِّتُ مُحْسِنًا فَزِدْ فِى

اِحْسَانِهِ وَاِنْ كَانَ مُسِيئًا فَتَجَاوَزْ عَنْهُ ٭

معناسی:

(یاربّ، بزلرنڭ ترکلرمزنی ده، اولکلرمزنی ده، حاضرلرمزنی ده، غائبلرمزنی ده، کچکنه لرمزنی ده، الوغلرمزنی ده، ایرکه کلرمزنی ده، خاتونلرمزنی ده، یارلقاغل. یاربّ، ترك بولغانلرمزنی اسلام دینی اوزرینه ترك قیلغل. اولگانلرمزنی ایمان ایله وفات قیلغل. ای الله، اگر اوُشبو میت ایزگی کشی بولغان بولسه، ایزگیلکن آرتدرغل، اگر گناهلی کشی بولغان بولسه، گناهلرین عفو قیلغل).

اگر میّت صبی یا دیوانه کشی بولسه، اوُچنچی تکبیردن صوڭ اوُشبو دعانی اوقور:

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ هٰذَا الْمَيِّتَ لَنَا فَرْطًا وَذُخْرًا وَاجْعَلْهُ لَنَا شَافِعًا وَمُشَفَّعًا ٭

معناسی:

(یاربّ بو میتنی بزنڭ اوُچون شفاعتچی وشفاعتن مقبول قیلغل.)

١٣١) آندن صوڭ دورتنچی تکبیرنی ئەیتوُرده ایکی طرفقه سلام بیروُب نمازنی تمام قیلوُر.

١٣٢) جنازه نمازی تمام بولغاندن صوڭ اوُشبو دعا اوقولوُر:

رَبِّ اغْفِرْلَنَا وَلِهٰذَا الْمَيِّتِ وَافْسَحْ لَهُ فِى قَبْرِهِ ٭ اَللّٰهُمَّ زِدْ اَجْرَهُ وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهُ ٭

Из фондов Российской национальной библиотеки

معناسی:

(ای ربم، بزلرنکٔ گناهلرمزنی‌ده بو میتنکٔ گناهلرینی‌ده یارلقاغل. ودخی آنکا قبرنده کیکٔلک قیلغل. یارب، بو میتنکٔ اجرینی آرتتورغل وآندن صوکٔره بزنی آزدرماغل).

۱۳۳) جنازه اوقولغان زمانده میت، باشی مغرب طرفنده وآیاغی مشرق طرفنده بولوب چالقان یاتار. امام، اویوغان کشیلردن آلدراق بولوب، میتنکٔ کوکره‌گی طوغریسنده طورور.

۱۳۴) جنازه نمازینه امام ایکی تکبیرنی ئه‌یتکاچ کیلوب اویوغان کشی مسبوق بولوب قالغان تکبیرلرینی میت اورنندن آلنغانچی امامدن صوکٔ قضا قیلور. آشغچ بولورلق بولغانده مسبوق، ثنا، صلوات ودعانی اوقوماسه‌ده، درست بولور، صوکٔغی اوچ تکبیرنی ئه‌یتورده سلام بیرور.

۱۳۵) طهارت آلوب شغللنسه، اولگره آلمی قالورلق بولغان کشیگه، جنازه نمازینی تیمم ایله اوقوده درستدر.

نَفْل نمازلری.

۱۳۶) ایکندی ویه‌ستو نمازلری آلدندن دورته‌ر رکعت نفل نمازی اوقو ودخی اویله ویه‌ستو نمازلرندن صوکٔغی ایکیشه‌ر رکعت سنتلرینی دورتشه‌ر رکعت ایتوب اوقو، سنت درجه‌سنده بیک تییشلی وکوب ثوابلی مستحبلردندر.

۱۳۷) قای وقت بولسه‌ده، نمازمکروه بولماغان وقتلرده ایکیشه‌ر، دورتشه‌ر، آلتیشار یاسیگزه‌ر رکعت نفل نمازلری اوقو مستحبدر.

۱۳۷) ٤، ٦، ٨ رکعتلی نفل نمازلرینکٔ هر قعده‌سنده صلوات ودعا اوقو تییشلیدر.

۱۳۹) نیت قیلوب کرشلگان نفل نمازینی اوقوب تمام ایتو

Из фондов Российской национальной библиотеки

واجب بولور. بوزو حرامدر. اگرده بوزسه، صوڭندن قضا قیلو واجب بولور.

١٤٠) آت اوستنده بارغانده آتقه آتلانغان کوینچه نفل نمازی اوقی بارو درستدر، اول زمان قبلهغه قارشی اوقو فرض بولماس، یولی قایا طابا بارسه، شول طرفقه طابا قاراب اوقوب بارور.

١٤١) مشهور نفل نمازلری اوشبولردر:

١) حاجتْ نمازی،
٢) اِسْتسقا نمازی،
٣) تَوبَه نمازی،
٤) خَوْف نمازی،
٥) کُسوفْ نمازی.
٦) خُسوفْ نمازی،
٧) سَفَرْ نمازی،
٨) شُکْر نمازی،
٩) اشراق نمازی،
١٠) ضُحی نمازی،
١١) اَوّابِینْ نمازی،
١٢) تَهَجُّد نمازی،
١٣) هَوْل نمازی،
١٤) مسجد نمازی،
١٥) اِسْتخاره نمازی

١٤٢) حاجت نمازی، الله تعالیدن بر مرادنی صوراب دعا قیلور آلدندن اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر.

١٤٣) استسقا نمازی- قوریلق سببلی ایگنلرگه وحیوانلرغه ضرر کیلورلك بولغاچ، الله تعالیدن یاغمور صوراب دعا قیلو اوچون اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر. بو نماز صحراده اوقولور. بارچه مسلمانلر جییلوب قرغه چغارلر، بالا چاغالرینی وحیوانلرینیده آلوب چغارلر. هر کم طهارت ایله وتوبهنچیلکلی قیافت ایله جهیهو چغار. صحراده هر بر کشی قبلهغه قارشی طورورلر. امام جییلغان کشیلرگه بیك کوب وعظ قیلور. هر قایوسینه گناهلرندن توبه واستغفار قیلورغه ودشمان بولشقان کشیلرگه بوبرسی ایله باحالهشورگه قوشار، خلقلر توبه واستغفار قیلورلر، بربرسی ایله باحالهشورلر. آندن صوڭ هر کم یالغوز یالغوز ایکیشهر رکعت نماز اوقورلر.

١٤٤) استسقا نمازندن صوڭ اوشبونی اوقوب دعا قیلورلر:

Из фондов Российской национальной библиотеки

اَللّٰهُمَّ اَسْقِ عِبَادَكَ وَارْحَمْ بَهَائِمَكَ . اَللّٰهُمَّ اَمَرْتَنَا بِدُعَائِكَ وَوَعَدْتَنَا بِاِجَابَتِكَ فَقَدْ دَعَوْنَاكَ كَمَا اَمَرْتَنَا فَاَجِبْنَا كَمَا وَعَدْتَنَا ❁ اَللّٰهُمَّ اِنْ لَمْ تَرْحَمْ لِاَنْفُسِنَا لِكَثْرَةِ ذُنُوبِنَا فَارْحَمْ صِبْيَانَنَا وَبَهَائِمَكَ ❁

معناسی :

یارب، قوللرکنی صوغارغل، حیوانلرگه رحمت قیلغل. یارب بزلرگه دعا قیلمق ایله بویوردک وهم قبول ایتمکنی وعده قیلدک . ایمدی بز سینکا اوزنک بویورغانچه دعا قیلامز؛ بس ایمدی سین وعده‌نک بوینچه بزنک دعامزنی قبول قیلغل. یارب اگرده گناهلرمز کوبلگی سببلی اوزمزگه رحمت قیلماسه‌نک، (گناهسز) صبیلرمزغه وحیوانلرگه رحمت قیلغل.

١٤٥) اگرده اوّلگی کون استسقا نمازینی اوقوب دعا قیلغاندن صونک یاغمور یاغماسه، ینه ایکی کون شول رهوشچه استسقا قیلورلر.

١٤٦) اگرده قرده استسقا قیلغان وقتده یاغمور یاوا باشلاسه، باشلرینی آچوب یاغمورغه چلاتورلر . الله تعالی‌گه شکر قیلورلر.

١٤٧) توبه نمازی ـ گناهلردن اوکنوب توبه واستغفار قیلور آلدندن اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر.

١٤٨) توبه نمازینی اوقوغاندن صونک اوشبو استغفارنی اوقور:

اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ، اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ، اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ تَعَالٰى مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ اَذْنَبْتُهُ عَمْدًا اَوْ خَطَاءً سِرًّا اَوْ عَلَانِيَةً وَاَتُوبُ اِلَيْهِ مِنَ الذَّنْبِ الَّذِى اَعْلَمُ وَمِنَ الذَّنْبِ الَّذِى لَا اَعْلَمُ اِنَّكَ اَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ✻

معناسی :

(الله تعالی‌دن مینی هر بر گناهلرمدن یارلقاوینی تلیمن، بوری قیلغان گناهلرمدن‌ده، خطالق ایله قیلغان گناهلرمدن‌ده، یاشرن قیلغان گناهلرمدن‌ده، آشکارا قیلغان گناهلرمدن‌ده وهمده الله تعالی‌گه بلوب قیلغان گناهلرمدن‌ده. بلمی قیلغان گناهلرمدن‌ده توبه قیلامن (یعنی اوکنوب قایتامن) ای الله سین غیبلرنی‌ده بلگوچیسنک .)

Из фондов Российской национальной библиотеки

۱٤۹) خَوْفَ نمازی- بر بلا وآفتنك بولووندن قورقغان زمانده بر ضَرَر ایرشمه‌سه ایدی دیب دعا قیلور آلدندن اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر. قاتی ییل وداوللر بولغانده، کوك کوکره‌ب یاشنلر یاشنه‌گانده، یاڠمور وبوز یاوغانده، صو طاشوغان زمانده، زلزله بولوب ییر سلکنه باشلاغانده، قاتی اسسی وقاتی صووقلر بولغانده اوشبو نماز اوقولور.

۱٥۰) کُسُوفْ نمازی- قویاش طوتلغان زمانده امام وجماعت ایله مسجدده اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر. بو نمازنك قرائتنده امام بیك اوزون سوره‌لر اوقور، قچقروب اوقوماس، قویاشنك نوری آچلغانچی هر کم مخلوقاتنك عجیب احوالی ایله عبرتلنوب الله تعالی‌گه حمد وتسبیح ئه‌یتورلر.

۱٥۱) خُسُوفْ نمازی- آی طوتلغان زمانده‌اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر. بو نماز مسجدده اوقولماس. بلکه اویده یالغوز اوقولور.

۱٥۲) سفر نمازی- بر سفرگه چغار آلدندن، سفرم اوڭشلی بولسه ایدی دیب دعا قیلمق اوچون اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر.

۱٥۳) شُکْرْ نمازی- بر الوغ دَوْلَت، نِعْمَتْ ومَرْتَبه‌گه ایرشکاچ،

یا بر مقصود حاصل بولغاچ الله تعالی گه شکر قیلو نیتّی ایله اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر.

۱۵۴) اِشْراقْ نمازی- قویاش تمام چغوب کوتەرله باشلاغاچ اوقولا طورغان نفل نمازیدر، که یاایکی، یا دورت، یا آلتی، یاسیگز رکعت ایتوب اوقولور.

۱۵۵) ضُحی نمازی- قویاشنڭ چققان وقتی ایله اویله وقتینڭ اورتالغنده اوقولور. مثلا قویاش ساعت ٤ده چققان کونلرده ساعت ۸ ده اوقولور؛ قویاش ساعت (۸) ده چققان کونلرده ساعت (۱۰) ده اوقولور. بونماز ۲، ٤، ٦، ۸، ۱۰، یا ۱۲ رکعت ایتوب تورلیچه اوقولور.

۱۵٦) اَوّابین نمازی - آخشام نمازن اوقوب بترگاندن صوڭ اوقولا طورغان نفل نمازیدر، که ۲، ٤، یا ٦ رکعت ایتوب اوقولور.

۱۵۷) تَهَجّدْ نمازی- تونله یوقودن اویانوب طاڭ آتقانچی اوقولا طورغان نفل نمازیدر. ۲، ۴، ٦، ۸ یا ۱۰ رکعت ایتوب اوقولور.

۱۵۸) هَوْلْ نمازی- برمسلمان کشینڭ وفات بولغانن ایشتکان کونده آخشامدن صوڭ اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر؛ بونڭ ثوابی شول میتنڭ روحینه باغشلانور.

۱۵۹) مسجد نمازی- مسجد که کرگاچده اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر، که (تَحِیّةُ الْمَسْجِدْ) نمازی دیب آتالور.

۱۶۰) اگرده مسجدکه کرگاچده باشقه بر نماز اوقولاچق بولسه، بو نمازنی اوقو لازم توگلدر. شونىڭ اوچون مسجدکه بیش وقت نمازنی اوقو اوچون کرگانده اوقولماس، جمعه‌غه کرگانده اوقولور. بو مسجدکه قاراب چغو اوچون کرگان کشیگه‌ده بو نمازنی اوقو تییشلیدر.

---

۱۶۱) استخاره نمازی - بر اولوغ اشنی باشلار آلدندن شول اشنىڭ خیرلی بولووینی تلەب اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر.

۱۶۲) بو نمازنی اوقوغاندن صوڭ اوشبو دعا اوقولور:

اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْتَخِيرُكَ بِعِلْمِكَ وَاَسْتَقْدِرُكَ بِقُدْرَتِكَ وَاَسْئَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ فَاِنَّكَ تَقْدِرُ وَلَا اَقْدِرُ وَتَعْلَمُ وَلَا اَعْلَمُ وَاَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ❀ اَللّٰهُمَّ اِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ اَنَّ هٰذَا الْاَمْرَ خَيْرٌ لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةِ اَمْرِي فَاقْدِرْهُ لِي وَيَسِّرْهُ لِي ثُمَّ بَارِكْ لِي فِيهِ ❀ وَاِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ اَنَّ هٰذَا الْاَمْرَ شَرٌّ لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةِ اَمْرِي فَاصْرِفْهُ عَنِّي وَاصْرِفْنِي عَنْهُ وَاقْدِرْ لِيَ الْخَيْرَ اَيْنَمَا كُنْتُ ❀ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ❀

معناسی:

۱۶۳) یارب، تحقیق مین سیندن یاخشیلق استیمن. هم قدرت استیمن وسینىڭ فضلڭنی صوریمن. تحقیق سین هر نەرسەگە قادرسڭ (مین اوز مگنه) هیچ بر نەرسەگە قادر توگلمن. وهم سین هر نەرسەنی بلەسڭ. مین بلمیمن. تحقیق سین هر بر غیب نەسەلرنی‌ده بلگوچیسڭ. ای الله، اگرده اوشبو اشنی مینم دینم، دنیام وآخرتم اوچون خیر دیب بلسەڭ، اول اشنی میگا نصیب ومیسر قیلغل هم اول اشنی مینم اوچون مبارك قیلغل، اگرده بو اشنی مینم دینم، دنیام وآخرتم اوچون ضررلی یمان دیب بلسەڭ اول اشنی میندن ومینی اول اشدن دوندرگل، ومیگا قایده بولسه‌ده خیر اشلرنی نصیب قیلغل. تحقیق سینىڭ هر نەرسەگە کوچڭ یتکوچیدر.

۱۶۴) اوشبو دعانی اوقوغاندن صوڭ قیلاچق اشینی کوڭلی طارتسه، خیرلی بولووینی امید ایتوب باشلار. کوڭلی طارتماسه، اختیارینه قارار.

۱۶۵) بر خیر اشنىڭ خانه‌سی باشلاب آچلغان زمانده رسم کشاد مجلسلرنده‌ده اوشبو دعانی اوقو ممکندر.

روزه، اعتکاف، زکات، عشر، فطر، فدیه، صدقه قربان وحج حکملری عبادات اسلامیه‌نڭ (روزه، زکات، حج) اسملی جزئنده بیان قیلنمشلردر.

Из фондов Российской национальной библиотеки